

6. Nowel S. Krajowe Ramy Kwalifikacji a kształcenie nauczycieli – próba analizy // *Dydaktyka akademicka – wybrane obszary badawcze* / A. Karpińska, W. Wróblewska (red.). – Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”, 2014. – S. 221-232.
7. Palka S. Teoretyczna wiedza pedagogiczna a praktyka szkolna // *Krakowskie Studia Małopolskie*, 2003. – Tom VII. – № 7. – S. 31-37.
8. Palka S. Teoretyczna wiedza pedagogiczna a przemiany praktyki oświatowej // *Ku lepszemu szkole. Wybór artykułów z „Hejnalu oświatowego” (1992-2001)*. – Kraków: Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, 2001. – S. 14-21.
9. Przetacznik-Gierowska M., Włodarski Z. *Psychologia wychowawcza*. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2014. – Tom I. – S. 256-278.
10. Rutkowiak J. *Rozwój zawodowy nauczyciela a szkoła*. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1982.
11. Schulz R. Związek teorii pedagogicznej z praktyką oświatową // *Edukacja*, 1985. – № 4. – S. 32-46.
12. *Spółeczeństwo w drodze do wiedzy. Raport o stanie edukacji 2010*. – Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych, 2010.
13. Szempruch J. *Pedagogiczne kształcenie nauczycieli wobec reformy systemu edukacji w Polsce*. – Rzeszów: Wydawnictwo WSP, 2000.
14. Szempruch J. *Pedeutologia. Studium teoretyczno-pragmatyczne*. – Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2013.
15. Zaćłona Z. Związek teorii z praktyką pedagogiczną w kontekście paradygmatu edukacji inkluzyjnej // *Inkluzja, terapia, wspieranie rozwoju jako problem współczesnej edukacji* / T. Senko, I. Bugajska-Bigos, B. Lisowska (red.). – Nowy Sącz: Wydawnictwo NOVA SANDEC, 2014. – S. 13-24.
16. Żegnaćek K. Wstęp // *Kompetencje współczesnego nauczyciela* / K. Żegnaćek (red.). – Warszawa: WSP TWP, 2008. – S. 7-9.

УДК 159.9

Ігнатченко С. П.

Причини неуспішності студентів та шляхи їх подолання

Анотація. У науковій статті розглянуті види неуспішності, чинники, що її спричиняють, роль мотивації, як фактора неуспішності. Запропоновано розв’язання проблеми забезпечення професійної мотивації. Висновки тестування студентів першого та п’ятого курсу природничого факультету, на мотивацію особистості.

Ключові слова: неуспішність, студент, мотивація, мотив.

Аннотация. В научной статье рассмотрены виды неуспеваемости, факторы, которые ее вызывают, роль мотивации, как фактора неуспеваемости. Предложено решение проблемы обеспечения профессиональной мотивации. Выводы тестирования студентов первого и пятого курса естественного факультета, на мотивацию личности.

Ключевые слова: успешность, студент, мотивация, мотив.

Summary. In the scientific article we've looked the types of failure, factors which causing it and the role of motivation as a factor of failure. It was suggested the solution of providing professional motivation. There are conclusions of students' testing first and fifth courses of Natural Sciences Faculty , of individual's motivation.

Keywords: standing, student, motivation, motive.

Студентський вік є сенситивним періодом для розвитку основних соціогенних потенцій людини. Вища освіта робить величезний вплив на психіку людини, розвиток її особистості. За час навчання у вузі, за наявності сприятливих умов, у студентів відбувається розвиток всіх рівнів психіки. Вони визначають спрямованість розуму людини, тобто формують склад мислення, який характеризує професійну спрямованість особистості. Для успішного навчання у вузі необхідний досить високий рівень загального інтелектуального розвитку, зокрема сприйняття, уявлень, пам'яті, мислення, уваги, ерудованості, широти пізнавальних інтересів, рівня володіння певним колом логічних операцій і т.д. При деякому зниженні цього рівня можлива компенсація за рахунок підвищеної мотивації або працездатності, посидючості, ретельності і акуратності у навчальній діяльності. Але є і межа такого зниження, при якому компенсаторні механізми не допомагають, і студент може бути відрахований.

Неуспішність - це актуальне питання для всіх психологів та педагогів. Щоб знайти способи подолання студентської неуспішності, необхідно виявити причини, що її породжують. Своя причина є у кожного невстигаючого студента, є також і загальні причини для певного кола учнів, і з усієї сукупності важливо знайти одну вирішальну причину, інакше старання педагогів і психологів виявляться витраченими даремно.

Неуспішність можна класифікувати за двома типами:

- абсолютна неуспішність:
студент не виконує мінімальні вимоги, необхідні для його переведення на наступний курс, співвідноситься з мінімумом вимог;
- відносна неуспішність:
пізнавальні здібності студента перевищують лінію обов'язкових вимог.

Комплексне вивчення проблеми неуспішності як психологічного явища передбачає знання її причин, глибини (стадії), шляхів попередження і подолання.

На успішність навчання студентів у вищих навчальних закладах впливають багато чинників. Сучасний дослідник В.Ф.Калошин, поширено аналізуючи причини невдач в навчанні, відзначає такі [1]:

1. Проблеми з адаптацією: негативні переживання, пов'язані з тим, що учні покинули шкільний колектив; невизначеність мотивації вибору професії, недостатня психологічна підготовка до неї; невміння здійснювати саморегулювання поведінки та діяльності; пошук оптимального режиму праці та відпочинку в нових умовах; налагодження побуту при переході з домашніх умов в гуртожиток.

2. Психолого-педагогічні чинники: психологічні - пов'язані зі стосунками осіб у різних макрогрупах; виникнення неврозів у студентів через адаптаційні труднощі, невідповідність рівня вимог педагогічного процесу рівню вимог початкової підготовки студентів, авторитарності позицій викладача, психічного, емоційного напруження та підвищення рівня невротизації студентів у період залікових та екзаменаційних сесій.

3. Сімейні проблеми: зміни сімейного стану, необхідність догляду за хворим родичем, труднощі, пов'язані з народженням дитини та догляду за ним та ін.

4. Фактор здоров'я: здоров'я нинішніх студентів помітно погіршилося. Цьому сприяло безліч причин: несприятлива екологічна обстановка, неправильне харчування, гіподинамія, вроджені і спадкові захворювання, шкідливі звички.

5. Економічні причини.

Ця категорія причин пов'язана з важким соціально-економічним станом держави. Студенти, які знаходяться у важких матеріальних умовах, мають досить низькі результати навчання. Відсутність коштів на підручники, їжу, одяг; необхідність самостійно заробляти гроші, складний морально психологічний клімат у сім'ї тощо негативно впливає на їх успішність.

Висока позитивна мотивація може відігравати роль компенсаторного фактора за умови недостатньо високого рівня розвитку спеціальних здібностей або прогалин у необхідних знаннях, уміннях і навичках студента. У зворотному ж напрямку такої компенсаторної залежності не спостерігається. Це означає, що ніякий високий рівень інтелектуальних здібностей студента не може компенсувати низьку його учбову мотивацію та безпосередньо сприяти успішній навчально-професійній діяльності. Саме тому важливою проблемою є завдання формування професійних мотивів навчання, потреби в набуванні професійних знань, умінь і навичок. Тоді навчання надає насолоду, викликає позитивні переживання, бажання працювати.

Розв'язання проблеми забезпечення професійної мотивації залежить також і від викладачів: насичення змісту навчання інформацією, яка має значення для особистісного зростання студента як професіонала (професіоналізація знань із будь-якого предмету); нарощування змісту і новизни навчального матеріалу; надання студентам необхідної свободи (умов) для виявлення своїх творчих можливостей; творче ставлення самих викладачів до викладання свого предмету, інтерес до науки, їх компетентність і авторитет як особистості; визначення, через які мотиви студент пішов навчатися саме до цього ВНЗ; систематична діагностика реально діючих мотивів навчання студентів; стимулювання самоосвіти студентів, підтримування пізнавального інтересу до всього, що пов'язане з майбутньою професійною діяльністю.

Мотив до навчання у студента повинен лежати всередині самої навчальної діяльності або якомога ближче до її процесу. Досягти цього можна шляхом створення максимально цікавого процесу навчання для студента, а також шляхом допомоги студенту у формуванні мотивів і установок, які дозволили б йому відчувати задоволення від подолання внутрішніх і зовнішніх перешкод у навчальній діяльності.

Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху Т. Елерса показала, що перший курс має середню мотивацію та занадто високий рівень, а на п'ятому курсі ми спостерігаємо протилежні показники, є студенти у яких низька мотивація. Однакова кількість студентів на обох курсах має помірно високий рівень мотивації.

В цілому результати тестування природничого факультету показали позитивні результати, у студентів є бажання навчатися, вони обрали спеціальність, яка їм подобається і мають намір працювати за нею, тому питання неспішності на першому та п'ятому курсі не актуальне.

Список використаних джерел:

1. Ильин Е. П. «Мотивация и мотивы» / Е. П. Ильин. – Санкт-Петербург: «Питер», 2000 г., 502 с.
2. Калошин В. Ф. Причины невдач учнів у навчанні / В. Ф. Калошин // Післядипломна освіта в Україні. – 2005. – № 2. – С. 68 – 72.
3. Макклелланд Д. К. Мотивация человека / Д. К. Макклелланд. – Санкт-Петербург: Питер, 2007. – 672 с.
4. Никулина И. В. Психологические особенности студенческого возраста: учебное пособие / И. В. Никулина.- Самара: Универс-групп, 2009, - 347 с.
5. Ніколаєва Є. А. Невстигаючі студенти як психолого-педагогічна проблема / Є. А. Ніколаєва // Молодий вчений. - 2015. - №3. - С. 824-827.

УДК159.9

Коваленко Н. В.

Психологічні аспекти рейтингової системи оцінки знань студентів

Анотація. У статті розглядаються особливості рейтингової системи оцінки знань студентів, умови ефективності контролю, психологічна роль оцінки. Наведено психологічні аспекти рейтингової системи, які впливають на її ефективність; роль викладача в успішній реалізації контролю учбової діяльності студента. Аналізуються недоліки даної системи оцінювання знань у вищій школі.

Ключові слова: рейтингова система, оцінка, ефективність, контроль, студент.

Аннотация. В статье рассматриваются особенности рейтинговой системы оценивания знаний студентов, условия эффективности контроля, психологическая роль оценки. Приведены психологические аспекты рейтинговой системы, которые влияют на ее эффективность; роль преподавателя в успешной реализации учебной деятельности студента. Анализируются недостатки данной системы оценивания знаний в высшей школе.

Ключевые слова: рейтинговая система, оценка, эффективность, контроль, студент.

Summary. The article deals with specifics of the rating system of knowledge evaluation, conditions of control efficiency, psychological part of the mark. Here are